

۱۶۲۹۳۹۷

۱۴۰۳/۹/۱۱

9-22-2122-100-2122-100

روش تحقیق کاربردی

(راهنمای تدوین پایان نامه و اجرای کارگاه‌های آموزشی)

www.ketab.ir

مؤلف:

دکتر رمضان حسن زاده

روش تحقیق کاربردی (راهنمای تدوین پایان نامه و اجرای کارگاه های آموزشی)، مؤلف: دکتر رمضان حسن زاده. - تهران: روان، ۱۴۰۳.
[دوازده] ۶۴ ص: جدول، نمودار.

ISBN: 978-964-8345-85-8

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیبا.

عنوان دیگر: راهنمای تدوین پایان نامه و اجرای کارگاه های آموزشی

موضوع: پایان نامه ها -- تحقیق -- روش شناسی

موضوع: گزارش نویسی دانشگاهی

رده بندی کنگره: ۱۳۹۲ ر ۹۴۶ ح / LB ۲۳۶۹

رده بندی دیویی: ۸۰۸/۰۲

شماره کتاب شناسی ملی: ۳۳۱۴۲۸۹

بیا بید به حقوق دیگران احترام بگذاریم

مخاطب عزیز، خواننده گرامی، این کتاب حاصل دسترنج چندین ساله مترجم و ناشر است. تکثیر آن به هر شکل و میزانی، بدون اجازه از ناشر و مؤلف، و خرید و فروش آن کاری نادرست، غیرقانونی، و غیرشرعی است. پیامد این عمل ناصواب موجب بی اعتمادی در فضای نشر و فروش کتاب می شود و می تواند زمینه ساز محیطی ناسالم جهت بی ارزش کردن زحمات دست اندرکاران فعالیت های فرهنگی و اقتصادی در جامعه شود که در نهایت، به زبان خود شما و فرزندان تان خواهد شد.

سایت

www.ravabook.ir

پست الکترونیکی

ravan_shams@yahoo.com

روش تحقیق کاربردی (راهنمای تدوین پایان نامه و اجرای کارگاه های آموزشی)

مؤلف: دکتر رمضان حسن زاده

ناشر: نشر روان

نوبت چاپ: دوازدهم، پاییز ۱۴۰۳

تعداد صفحات: ۳۷۶ صفحه

شمارگان: ۲۰۰

لیتوگرافی، چاپ و صحافی: طیف نگار

شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۸۳۴۵-۸۵-۸

ISBN: 978-964-8345-85-8

مرکز پخش: تهران - خیابان زرتشت غربی، بین خیابان پنجم و ششم، پلاک ۶۳

تلفکس: ۸۸۹۶۲۷۰۷

۸۸۹۶۵۲۲۸

۸۸۹۶۷۷۰۴

تلفن: ۹-۸۸۹۷۳۳۵۸

فهرست

پیشگفتار یازده

بخش اول: مسئله یا طرح تحقیق

فصل ۱: تعریف، ضرورت و هدف علم و تحقیق _____ ۳

- ۳ مقدمه ❖
- ۳ هدف‌های دقیق آموزشی ❖
- ۴ چرا باید روش تحقیق بدانیم؟ ❖
- ۵ چرا تحقیق ارزشمند است؟ ❖
- ۷ منابع شناخت ❖
- ۸ ۱. تجربه ❖
- ۸ ۲. مقام صلاحیت‌دار (مرجع) ❖
- ۱۱ ۳. شهود ❖
- ۱۱ ۴. استدلال (منطق) ❖
- ۱۲ الف. استدلال قیاسی ❖
- ۱۳ ب. استدلال استقرایی ❖
- ۱۳ ج. رویکرد استقرایی - قیاسی ❖
- ۱۴ ۵. روش علمی ❖
- ۱۵ مفهوم تحقیق ❖
- ۱۶ علم چیست و چگونه دگرگون می‌شود؟ ❖
- ۲۱ ویژگی‌های دانشمندان و محققان ❖
- ۲۵ اهداف علم ❖
- ۲۸ ویژگی‌های روش علمی ❖
- ۲۸ الف. روش علمی ❖
- ۳۲ ب. روش غیرعلمی ❖
- ۳۴ خلاصه فصل ❖
- ۳۵ خودآزمایی ❖
- ۳۶ فعالیت و بحث گروهی ❖

۱۸۸	ح. موردی
۱۸۹	خ. تحلیل محتوا
۱۹۱	❖ جامعه، نمونه، و نمونه‌گیری
۱۹۳	❖ روش‌های نمونه‌گیری
۱۹۹	❖ روش‌های برآورد حجم نمونه
۲۰۲	❖ روش‌های گردآوری داده‌ها
۲۰۷	۱. پرسشنامه
۲۱۳	۲. مصاحبه
۲۱۶	۳. مشاهده
۲۱۷	۴. آزمون
۲۱۹	❖ روش‌های تجزیه و تحلیل داده‌ها
۲۲۰	❖ خلاصه فصل
۲۲۲	❖ خودآزمایی
۲۲۴	❖ فعالیت و بحث گروهی

بخش چهارم: داده‌ها و تجزیه و تحلیل آنها

فصل ۸: روش تجزیه و تحلیل داده‌ها ۲۲۷

۲۲۷	❖ مقدمه
۲۲۷	❖ هدف‌های دقیق آموزشی
۲۲۸	❖ آمار: هدف یا وسیله؟
۲۳۰	الف. تجزیه و تحلیل توصیفی داده‌ها
۲۳۰	۱. جدول توزیع فراوانی
۲۳۲	۲. رسم نمودارها
۲۳۳	۳. شاخص‌های گرایش مرکزی
۲۳۴	۴. شاخص‌های پراکندگی
۲۳۶	۵. اندازه‌های سنجش روابط (همبستگی)
۲۳۷	ب. تجزیه و تحلیل استنباطی داده‌ها
۲۴۲	❖ خلاصه فصل
۲۴۳	❖ خودآزمایی
۲۴۴	❖ فعالیت و بحث گروهی

بخش پنجم: خلاصه، نتیجه گیری و پیشنهادها

فصل ۹: گزارش تحقیق ۲۴۷

۲۴۷	❖ مقدمه
۲۴۷	❖ هدف‌های دقیق آموزشی
۲۴۸	❖ تعریف و نقش گزارش تحقیق
۲۴۹	❖ انواع گزارش تحقیق
۲۵۰	الف. گزارش نهایی
۲۵۴	ب. مقاله علمی
۲۵۹	❖ خلاصه فصل
۲۶۰	❖ خودآزمایی
۲۶۰	❖ فعالیت و بحث گروهی

فصل ۱۰: مدیریت پژوهش ۲۶۱

۲۶۱	❖ مقدمه
۲۶۱	❖ هدف‌های دقیق آموزشی
۲۶۲	❖ مدیریت پژوهش: پدیده‌ای دشوار اما ممکن
۲۶۴	❖ ویژگی‌های محیط پژوهشی و مدیریت پژوهش
۲۷۰	❖ اهداف مدیریت پژوهش
۲۷۱	❖ الگوی چهار مرحله‌ای برای توسعه یافتگی
۲۷۴	❖ پیشنهاد تحقیق (پروپوزال)
۲۷۷	❖ اصول اخلاقی در تحقیقات
۲۷۹	۱. اخلاقیات
۲۸۰	۲. مسئولیت
۲۸۰	۳. موافقت و رضایت آگاهانه
۲۸۱	۴. فریب
۲۸۱	۵. منع افشای اسرار آزمایش
۲۸۲	۶. محافظت و کمترین احتمال خطر
۲۸۲	۷. اصل رازداری و رعایت حریم خصوصی آزمودنی‌ها
۲۸۲	۸. اصل همکار واقعی بودن آزمودنی‌ها یا شرکت‌کنندگان
۲۸۴	❖ دفاع از پایان‌نامه
۲۸۶	❖ رهنمودهایی برای برگزاری کارگاه‌های آموزشی

۲۹۱	❖ خلاصه فصل.....
۲۹۲	❖ خودآزمایی.....
۲۹۳	❖ فعالیت و بحث گروهی.....
۲۹۵	❖ منابع.....
۲۹۵	منابع فارسی.....
۳۰۰	منابع انگلیسی.....
۳۰۳	❖ پیوست‌ها.....
۳۰۳	پیوست ۱: جدول زمان‌بندی کارگاه روش‌شناسی تحقیق.....
۳۰۵	پیوست ۲: جدول زمان‌بندی کارگاه مقاله‌نویسی.....
۳۰۷	پیوست ۳: جدول زمان‌بندی کارگاه مدیریت پژوهش.....
۳۰۹	پیوست ۴: جدول زمان‌بندی کارگاه اقدام‌پژوهی.....
۳۱۱	پیوست ۵: جدول زمان‌بندی کارگاه آمار (مقدماتی - پیشرفته).....
۳۱۴	پیوست ۶: جدول زمان‌بندی کارگاه ارزشیابی و اندازه‌گیری پیشرفت تحصیلی.....
۳۱۶	پیوست ۷: جدول زمان‌بندی کارگاه آشنایی با اصول طراحی سؤالات امتحانی.....
۳۱۷	پیوست ۸: فرم طرح تحقیق.....
۳۲۵	پیوست ۹: فرم ارزیابی از پیشنهاد طرح‌های پژوهشی.....
۳۳۰	پیوست ۱۰: فرم پیشنهاد تحقیق (پایان‌نامه کارشناسی ارشد و دکتری).....
۳۴۵	پیوست ۱۱: فرم ارزشیابی گزارش‌های اقدام‌پژوهی.....
۳۴۷	پیوست ۱۲: راهنمای نحوه تهیه و تنظیم گزارش معلم‌پژوهنده (اقدام‌پژوهی).....
۳۴۸	پیوست ۱۳: نمونه طرح روی جلد به فارسی.....
۳۴۹	پیوست ۱۴: نمونه طرح روی جلد به انگلیسی.....
۳۵۰	پیوست ۱۵: نمونه طرح پژوهشی (سازمان ملی جوانان).....
۳۵۱	پیوست ۱۶: تعهدنامه اصالت رساله/پایان‌نامه.....
۳۵۲	پیوست ۱۷: فرم ارزیابی طرح پژوهشی.....
۳۵۵	پیوست ۱۸: فرم ارزیابی اصلاحیه مجدد طرح پژوهشی.....
۳۵۶	پیوست ۱۹: فرم ارزیابی گزارش میان‌دوره‌ای طرح پژوهشی.....
۳۵۷	پیوست ۲۰: فرم ارزیابی گزارش نهایی طرح پژوهشی.....
۳۵۹	پیوست ۲۱: فرم ارزیابی اصلاحیه گزارش نهایی طرح پژوهشی.....
۳۶۰	پیوست ۲۲: فرم تعیین ارزش مقاله و نمره نهایی پایان‌نامه.....
۳۶۱	پیوست ۲۳: فرم ارزیابی جلسه دفاع از پایان‌نامه.....
۳۶۲	پیوست ۲۴: نمونه طرح روی جلد به فارسی دانشگاه تربیت معلم.....
۳۶۳	پیوست ۲۵: نمونه طرح روی جلد به انگلیسی دانشگاه تربیت معلم.....

پیشگفتار

کتاب حاضر با عنوان روش تحقیق کاربردی: راهنمای تدوین پایان‌نامه و اجرای کارگاه‌های آموزشی نوشته شده است. چارچوب و ساختار کتاب طوری تهیه شده است که فرایند تحقیق به صورت کاربردی و عملی آموزش داده شود. از این کتاب می‌توان در دوره‌ها و مقاطع مختلف تحصیلی (کارشناسی، کارشناسی ارشد، و دکتری) استفاده کرد. تلاش شده است که سرفصل‌ها و قالب کتاب به گونه‌ای باشد که استادان برای تدریس درس روش تحقیق در رشته‌های مختلف از آن بهره‌مند شوند. تنظیم و تألیف چنین اثری که بتواند پاسخگوی رشته‌ها، گرایش‌ها و مقاطع مختلف باشد کار شبانه‌روز و طاقت‌فرسایی را می‌طلبد. نوشتن، کار پرزحمتی است. فرایند طولانی تصنیف کردن، نظم مجدد دادن، افزودن، حذف کردن، و آرایش دادن، طاقت‌فرسا است. مجموعه حاضر، برای اولین بار در ایران، سرفصل‌ها و جدول زمان‌بندی کارگاه‌های آموزشی در زمینه‌های مختلف از قبیل: روش‌شناسی تحقیق، مقاله‌نویسی، مدیریت پژوهش، اقدام‌پژوهی، آمار (مقدماتی و پیشرفته)، ارزشیابی و اندازه‌گیری پیشرفت تحصیلی، و آشنایی با اصول طراحی سؤالات امتحانی را تدوین و معرفی کرده است.

مؤلف کتاب با بیش از بیست سال فعالیت آموزشی، پژوهشی و اجرایی در دانشگاه‌های مختلف، برگزاری صدها کارگاه آموزشی در زمینه‌های ذکر شده، انجام طرح‌های پژوهشی در سطح کشور، تألیف و ترجمه بیش از پانزده کتاب در زمینه‌های تحقیق و پژوهش و حوزه‌های وابسته، چاپ صدها مقاله در مجلات ISI، ISC، و علمی - پژوهشی، آرایه صدها مقاله در کنگره‌های بین‌المللی، ملی، منطقه‌ای و استانی، راهنمایی و مشاوره بیش از صدها پایان‌نامه کارشناسی، کارشناسی ارشد و دکتری، کسب رتبه‌های برتر پژوهشی در کشور، نظارت بر صدها تحقیقات و طرح‌های پژوهشی در دانشگاه‌ها، داشتن سمت‌های اجرایی در دانشگاه‌ها

(با عنوان قائم مقام و معاون پژوهشی، مدیریت گروه تحصیلات تکمیلی، و از این قبیل)، عضویت در هیأت تحریریه مجلات مختلف، عضویت در شوراهای پژوهشی و آموزشی، ریاست و دبیری همایش‌های مختلف، و فعالیت‌های متعدد دیگر به تدوین و تألیف این کتاب اقدام نمود. با وجود این، نگارش و تدوین کتاب حاضر بیش از یکسال به طول انجامید (اول ماه شعبان ۱۳۹۱ تا اول ماه رمضان ۱۳۹۲). علاوه بر این، درخواست مکرر همکاران گرامی، استادان ارجمند در دانشگاه‌ها و مراکز آموزشی و پژوهشی به منظور تهیه مجموعه‌ای که بتواند پاسخگوی همکاران، دانشجویان، فراگیران در کلاس‌ها و کارگاه‌های آموزشی و پژوهشی و تدوین پایان‌نامه باشد، نیز مزید بر علت بوده است.

از طرف دیگر، افزایش روزافزون دانشگاه‌ها و مراکز آموزش عالی، گسترش کمی و کیفی رشته‌های تخصصی، تأکید بر گذراندن دوره روش تحقیق و انجام تحقیقات علمی و چاپ مقاله‌ها، نیاز استادان، دانشجویان و محققان به متون تخصصی و کاربردی، نیاز فزاینده جامعه علمی کشور به پژوهش و نقش تحقیق در توسعه همه‌جانبه کشور، و کمبود منبع در زمینه راهنمای عملی پژوهش و الگوی مناسب برای برگزاری کارگاه‌های آموزشی در زمینه‌های تحقیقات و زمینه‌های وابسته نیز انگیزه مؤلف را برای نوشتن کتاب حاضر تقویت کرد. امیدوارم که حاصل تلاش و زحمات، مورد استفاده همه علاقه‌مندان و عزیزان قرار گیرد.

از خانواده‌ام به خاطر فراهم کردن فرصت لازم برای نگارش کتاب تشکر می‌کنم. از زحمات همکاران عزیزم، آقایان سیدسعید میرجلالی و غلامرضا پناهی، و دوست دیرینه و ارجمندم جناب آقای دکتر قاسم شمس برای چاپ کتاب قدردانی می‌نمایم. از زحمات، هنرنمایی، دقت و مهارت و صف‌ناپذیر سرکار خانم منصوره خاندلری کمال سپاس را دارم. خوانندگان عزیز می‌توانند پیشنهادهای ارزنده خودشان را به اینجانب از طریق آدرس rhassanzadehd@yahoo.com یادآور شوند و بر نویسنده منت گذارند تا در چاپ‌های بعدی، کتاب کامل‌تری در اختیار خوانندگان قرار گیرد.

با آرزوی توفیق و سربلندی

رمضان حسن‌زاده